

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 96. ANUL XIII.

Sabiuu, in 5/17 Decembre 1865.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiuu la espeditur'a
oiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumerati-
nei pentru Sabiuu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litero
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Serbarea dilei onomastice a Escel. Sele Inaltu Preasantitului Archiepiscopu si Mitropolitu Andrieu Baronu de Siagun'a.

Brasiovu 30 Noem.

Delicta maiorum immeritus lues,
Romane, donec templa refeceris,
Aedesque labentes deorum et
Poeda nigro simulacra fumo.
Dis te minorem quod geris, imperas;
Hinc omne principium, huc refer exitum;
Di multa neglecti dederunt
Hesperiae mala luctuosae. Hor. Lib. III. Od. 6. *)

Mi concede, Domnule Redactoru, ca nu vede bine, carele
nu vede: ca nereligiositatea, nepietatea si lips'a totale de res-
pectu catra autoritatea, ce s'aru cadé a le insuflá virtutea,
cea barbatésca, este nota caracteristica, ce insemnéza, seclulu
nostru, — acestu seclu de materialismu, ce n'are nimic'a sântu,
ci se inchina numai la Mamon'a.

Care omu, care románu deci, ce mai crede in venitoriulu
natiunei sele, in perfectibilitatea genului omenescu dupre ide-
alulu perfectiunei Ddieu, nu se va simti impinsu spre a lucrá
din puteri preste tóte mediile pusatiunei sele: cá sa impedece
acestu veninu corozivu si destructoru, ce róde la baierile mo-
ralitáti publice, cine e invatietoriulu, carele sa nu-si cunósca
missiunea spre a deprinde pe junime — speranti'a mai buna a
natiunei — la simtieminte mai crestine, mai culte, cá sa nu
se póta mai apoi dice:

Damnosa quid non imminuit dies?

Aetas parentum peior avis tulit

Nos nequiores, mox daturos

Progeniem vitiosorem. **) Hor. Lib. III. Od. 6.

Acestea premise, corpulu profesorulu alu scóleloru románe gr.
or. din Brasiovu si a luatú de norma din capulu loculu ca:

Temerea de Ddieu trebuie sa fia

A. si O. principium et finis

alu activitáti sale.

Fára sa uite ca dupa Ddieu virtutea cea tare si nefránta
merita in barbatii ce o au, onórea cea mai mare acum si in
veci.

Iara cá atare doctrina sa nu fia numai vorba séca si cá
cuventulu sa se faca trupu, s'au instituitu dóue serbatori sco-
lastice de pietate catra barbatii demni. In 17 Sept. adeca in
diu'a ds S. Sofia se serbéza memori'a séu promanea fundatori-
loru scóleloru nóstre cu parastas' assistatu de corpulu pro-
fesorulu Gimnasialu si Normalu, de On. Efori etc. In 30 No-
emvre in diu'a de S. A n d r e i u se serbéza Onomastic'a Pré S.
Archiereu si Mitropolitu A n d r e i u.

Prin urmare, estu anu cá si in trecutu, la 30 Noemvre
pe la 9 óre de diminétia Corpulu profesorulu dela gimnasiu si
norma, Onorati, membri ai Eforiei, insociti de studentii gimna-
sisti si normalisti, de fetiori si fetitie cu stégurile in frunte
plecara intr'unu síru lungu dela edificiuulu scólei pâna la Bise-
ric'a S. Nicolau. Aci, iluminata de policandre, luminári si
candele, trei Preoti imbracati cu vestminte bisericesci de ser-
batóre slugira S. Liturgia intre cantári armonióse. La cape-
tulu Liturgiei se ceti de unu preotu celu mai betránu din ge-

*) Vei suferi pe nemeritate, mi Romane peccatele parintiloru, pâna
candu nu vei reface templele si altarele dieiloru cadute in ruine
si iconelu patate de negrulu fumu.

Déca te smeresci dieiloru, domnesci. Supunerea la ei sa-ti
fia totu inceputulu, aci sa referesci totu essitulu. Cáci Dieii
negrijiti multe rele dederu Italiei cei pline de gele.

**) Cátu nu ne a denervatu dilele cele rele? Véculu parintiloru
mai stricatu decâtu alu mosiloru ne-a făcutu pe noi mai rei,
cari apoi vomu nasce o generatiune si mai peccatósca.

nunchi inaintea altariulu rugaciunea de sanetate si lun-
gimea de dile pentru Barbatulu despre care cu fala putemu
marturisí fára a ne teme ca ne vomu rusiná:

Iustum et tenacem propositi virum

Non civium ardor prava iubentium,

Non voltus instantis tyranni

Mente quatit solida: neque Auster

Dux inquieti turbidus Hadriae,

Nec fulminantis magna manus Iovis:

Si fractus illabatur orbis

Impavidum ferient ruinae (Hor. Lib. III. od. 3) ***)

Dupa esitulu din Biserica a fostu primire de salutare
la D. Administratoru protopopescu. Unde fú rugatu mai in-
táiu de Directorulu gimnasiale, apoi de D. pres. Efor. Datcu:
cá sa aduca la cunoseinti'a Escelentiei Sele Pré Sántitulu Archi-
episcopu si Mitropolitu A n d r e i u, acésta solenitate, cá semnu
si dovéda de pietate a fiiloru sufletesci din Brasiovu ai Escel-
entiei Sele.

Románii la diet'a din Clusiu.

Clusiu 10 Dec. (28 Nov.) 1865.

Natiunea romána adeseori au fostu devenitu intre impre-
giurári grele politice, si situatiunea ei fatia cu diet'a presenta
din Clusiu se póte numerá cu totu dreptulu intre cele mai
fatale dileme, ce iau venitu pe neasteptate. Insa candu peri-
colulu e mai mare, atunci si ajutorulu mai aprópe. Elemen-
tele de viétia spre norocire posedu si instinctulu si puterea de
a se conservá. Parola magaciloru nostri carmaci: La lu cru
f i c i o r i! de-si aflara cam tardiu resuscitatu séu, recutese-
ra totusi inca la bunu tempu pe cei mai bravi veslari la cu-
ragiu, si nai'a se trase cátra limauu.

Diet'a ardeleni convocata pe 19 Nov. la Clusiu erá la
usia. Barbatii románi parte chiamati de increderea mai inalta,
parte si acei'a, cari, incontr'a nefericiteloru voci de retinere,
se resolvira in sfersitu a parasí terenulu pasivitáti, si a se in-
talni la Clusiu, inca in 14 si 15 Novembre, se adunara in
jurulu Archipastoriloru sei, si dupa usulu consvetudinariu alu
lierei se organisara in conferintia nationala. Aci cu dorere
se vediura absentia mai multor'a, cari bucurosu gerandu-se
cá datatori de tonu, aveáu fatia cu natiunea detorinti'a cea
mai naturala de a se aflá la loculu luptei, si intr'acesti'a cu
deosebire acei'a cari bucinau mai tare pentru unu congressu
national. Eata congressulu national! unde sunteti?

Celu d'antáiu conclusu alu conferintiei fusera asiá dare
conchiamarea telegrafica a celoru absentii, cá fára privire la
intrebarea intrárei séu neintrárei in dieta sa vina la confe-
rintia, si sa ia parte la statuirea directiveloru pentru tinerea
nationala fatia cu diet'a.

Curendu sosira cei absentii afara de preaputini. Acesto-
r'a li placura a dá conferintiei responsuri ocolitóre, ce nefiindu
justificate nu multamira conferintia de locu. Cu tóte ace-
stea conferintia nu se conturbá in trebile sele, si luara mai
antáiu la desbatere cea mai momentósca intrebare a dilei: Sa
in trámu in dieta, séu nu? Si déca in trámu,
ce sa facemu acolo? La acést'a intrebare se ivira
dóue páleri opuse: Un'a din partea Esc. Sele Dlui Metro-
politu Conte St. Siulutiu sprijinita cu totu deadinsulu de Dr.
Ratiu, ca sa nu intrámu, ci tinendu-ne de terenulu dietei din
1863/4 sa predámu unu protestu colectivulu si sa ne depar-
támu fia-care pe a casa!

***) Pe barbatulu dreptu si tenace in propunere,

Nu-lu scóte din tári'a mintii: nici iutial'a,

Cetátiemiloru ce demanda rele, nici fati'a

Tiranulu amenintatoriu: Nici Austrulu,

Ducele turburatoriulu alu Adriei neliniscite,

Nici mân'a mare a lui Ioue fulguratoriu!

Lumea de aru cadé fránta

Pe elu, ruinele lu voru ajunge necutremuratu.

Alt'a a Escelentiei Sele Dlui Metropolitu Baronu de Siagun'a sprijinita din partea Dlui Cav. de Alduleanu s. a. ca sa intramu in dieta si acolo sa aparamu terenul dietei din 1863/4.

In fine temeiurile intrarei invinsera, iara in scopu fiindu totijla un'a, la motiunea Escelentiei Sele Dlui Metropolitu Br. de Siagun'a se decisera a se compune o reprezentatiune preumilita cãtra Maiestatea Sea, in care sa arãtãmu ca dieta presenta, la carea natiunea romãna cã atare nu e nice chiamata, nice reprezentata, nu e capace de a reprezentã ti'er'a si prin urmare nice competenta de a luã la desbatere revisiunea art. de lege despre uniunea Ardëlului cu Ungari'a, si de aceea sa se rãge preumilitu, cã spre acelu scopu sa convãce o dieta pe bas'a dreptului publicu alu Ardealului colminatu in art. de lege I din 1863/4 indigitandu-se totu de odata si la legea electorala din 1863/4 ce e substernuta spre sanctionare.

Asiã conferint'ã insarcinã pre Drulu Ratiu cu redactiunea iara pe Cav. Alduleanu cu revisiunea adresei. Insa intre acesti doi se escara diferentie mai cu sãma in privint'ã petiului, pentrucã celu d'antãiu si aci se puse pe terenul protestului, iara celalaltu pe terenul unei propuneri dietali, care remanendu in minoritate sa se inainteze cã votu disiente a membrilor dietali de nationalitate romãna. Nepotendu-se ei unu lucrulu se apelã la conferint'ã, si acẽst'a denumi o comisiune de mai multi insi, cari apoi complanara disparitãtile tãte. Asiã adres'a se luã in conferint'ã plenara la desbatere speciala, se aproba unanimu si se subscrisera de toti, afara de vre-o trei insi, dintre care unulu din vechime stetea pe terenul legiloru din 1848, altulu e cunoscutu ca schimba mantãu'a dupa ventu, si alu treilea, care are idei cu totul solitarie. —

Dãca o a nimerit'ã conferint'ã cu acẽsta adresa ori nu, urmãrile si istori'a va judecã. Atãt'a insa potemu constatã, ca intrã membrii conferintiei nãstre domneã cea mai laudavãra solidaritate si buna intielegere, si ca purtarea lorã fatia cu celelalte natiunitãti a insuflatu la acestea stima si respectu. Cã deosebire trebuie si acum, cã Archipastoriloru nostri, cari au condusu trebile nationali cu o armonia admirabila, sa le dãmã tributulu celei mai depline recunoscintie. Iara publicarea adresei va gravã numele braviloru luptatoru in marmorã istoriei nationale.

Ce au urmatu apoi in dieta veti fi cetitu si veti ceti inca din diferitele corespondintie, protocãle si stenografie dietale. Atãtu mai potu adaugã cã toti membrii Romãni erau resoluti a conveni s'ã sporã terenulu, dacã nu urmã asiã pe neacceptate incheierea desbateriloru prin resignare de vre'o 50 de insi. Dara credu, ca cuprinsulu adresei va suplini discusiunea pe deplinu.

Resultatulu lu lasãmu la preinãlt'a vointia si viitorulu in mãn'a providintiei. „Ce a fostu cu putintia amu facutu, si inca cu deplina resignatiune.“ Celu putinu acẽsta odina sultesca o pãte luã fia-care membru la reintãrcerea sea acasa, si nu va uitã nice de finalulu conclusu alu conferintiei lorã, ca pe viitoriu sub nice o impregiurare sa nu mai lasãmu terenulu activitãtii. — (Unu martoru.)

Protocolulu

siedintiei Comitului Asociatiunei tranne romãne tãnute in 5 Decembre c. n. a. c. sub presidiulu Ilustritãtei Sele D. Consiliaru Petru Manu, fiindu de fatia DD. membrii Comitului: H. Sea D. Consiliariu Pavelu de Dunc'a, Rvrd. D. Protosinghela Nic. Popea; D. Cassieru Gabr. Vayd'a, DD. prof. Zach. Boiu, I. Popescu si Nicolau Cristea, Secret. II, I. V. Rusu si D. Cassieru alu Asociatiunei Const. Stezaru.

§. 79. D. presiedinte presentãza conspectulu despre starea cassei Assoc. pre tempulu acestei siedintie lunarie; din acestu conspectu se vede, cumca cass'a Assoc. — dupa subtrãgerea erogatoru de pãn'acum posiede sum'a de 23,119 fl. 46 xr.

Se ia spre sciintia.

§. 80. Secr. II. in urm'a unui conclusu alu Comitului din siedint'ã trecuta, privitoriu la elocarea baniloru Assoc. aflatori disponibili, referãza cumca densulu a percursu cu deamãntulu in trei renduri protocolulu siedintieloru Comitului, si n'a aflatu altu conclusu relativu la elocarea capitalorã Assoc. decãtu singuru nãmãi conclusulu Comit. Assoc. din 2 Sept. 1862 §. 96. carele dispune, ca banii Assoc. sã se elocaze in obligatiuni ipotecarie apoi urbariale transilvane si de imprumutulu natiunale din 1854.

Conclusu. Dupa o desbatere mai lunga, Comitulu Assoc. avendu in vedere nu numai inmultirea ci si mai vertosu a securãrea a averei Assoc. pentru eventualitãti posibile, se afla indemnatu a decide: cã banii Assoc. aflatori disponibili sã se elocaze in obligatiuni de ale bancei ipotecarie.

§. 81. Secret. reportandu, ca dupace D. Cassieru alu Assoc. avã bunãtatea cu mare ostentãtia si zelu a estrage din prot. cassei Assoc. incependu dela urdirea Assoc. pãna in presente, numele si sumele totorãru membriloru Assoc. dupa alfabetu cum si ofertele si colectele fãcute in favãrea Assoc. dupace acelu estrasã sãu consemnatiune s'a conscrisu si combinatu cu tãta scrupulositate si cu protocolulu membriloru Assoc. portatu din partea Secr. asiã numai lipsesce alt'a, de cãtu sa se puna sub tipariu, parte spre a face destulu conclusulu adusu in ad. gen. tãnuta la Abrudu in 29 Augustu a. c. p. XXIX parte spre a multiamã si dorint'ã si acceptarea publiculu romãnu.

Cu tãte aceste, Secretariulu II. dorindu cã acẽst'a consemnare a totorãru membriloru, oferitoriloru Assoc. carea va reprezentã icãn'a cea mai fidela a zelulu manifestatu din partea conatiuniloru sei, fatia cu acestu asediamentu natiunale, — sa se pãta lãti pre cãtu se pãte mai tare, cã asiã fia-care membru sa vadia si sa se convinga despre implinirea parolei sele fatia cu Assoc. — propune cumca aru fi cu scopu, cã acẽst'a consemnatiune sa se tipãresca de osebi in esemplarie de ajunsu si apoi sa se impartiesca gratis pre la m. Assoc. prin DD. collectoru resp.

Conclusu. Comitulu Assoc. considerandu catiparinduse numele membriloru Assoc. de osebi s'aru inãntã cu efectu mõi imbucuratori scopulu prosperãrei Assoc. si resp. inmultirea si creascerea fondulu acelei'a, se afla motivata propunerea Secr. II. a o radicã la valãre de conclusu alu seu.

§. 82. Cu ast'a ocaziune aducandu inãntã D. Cassieru alu Assoc., cumca unii Domni s'au obligatu in scrisu pre mai multi ani a plãti unu contingentu anumitu in favãrea fondulu Assoc. face intrebarea, ca consemnatiunea membriloru tiparinda, òre insemnase-va si aceea ca cutari DD. a promisù pre totu anulã cutare suma? si n'a respuns'o?

Conclusu. Dupace cu ocaziunea desbateri acestu obiectu se ivi de o parte si opiniunea ca acelorã Domni sa li se tramita provocatiune ad personam — in urma se decise, ca tiparindu-se membrii Assoc., si la atari domni in rubric'a observatiuniloru se potu face reflexiunile cuvenenciose pre bas'a actelorã resp. prin urmare nu mai e de lipsa, cã sa se provãce si personalmente, spre a nu inmulti cu modulu acest'a spesele portulu postale, de òrece nici provocatiunile tramise in an. Assoc. 1864/5 la membrii restanti, n'avura efectulu doritu, ci parte mare se pusera cum se dice ad acta, fãra de a se corespunde intentiunei si dorintiei Comitului privitorã la sporirea fondulu Assoc.

§. 83. Fiindu ca prin zelulu laudabilu a Dãmei de Harsianu, cum si prin ofertulu de 4 # a Rvd. D. Canonicu din Gherl'a Stefanu Biltiu, se adunã o suma de 56 fl. v. a. menita pentru eternisãrea memoriei laureatulu ipoetunãtionalu, Andreiu Muresianu ca acei bani depusi la cass'a Assoc. despre cari s'a referitu si la trecut'a ad. gen., sa nu jaca capitalu mortu: Dlu Cas. alu Assoc. face propunerea, cã Comitulu sa binevoiesca a decide elocarea acelei sumusiãre spre a fructificã, cãci si sume mai mici in ani mai multi, aducu fructe considerabile.

Decisiune. Comitulu Assoc. primesce cu tãta caldur'a propunerea Dlui Cassieru si decide cã sum'a rotunda de 50 fl. v. a. sa se elocaze la banc'a ipotecaria, ear ceea ce intrece preste acẽst'a suma rotunda, sa se depuna deocãmdata in cass'a de pastrare (Sparcassa.) din Sabiiu.

§. 84. Secr. II. presentãza in siedint'ã Comitului, testimoniulu Juristulu stipendiatu alu Assoc. Georgie Gerasimu Rusu despre colloquiulu, ce l'a sustinutu in 13 Nov. din istori'a dreptulu germanu, cu resultatu fãrtã bunu. Se ia spre sciintia.

§. 85. In urm'a Secr. raporteze despre sumele intrate la cass'a Assoc. dela siedint'ã din urma a Comitului pãna la siedint'ã presenta, si anume:

a) prin D. Capelanu Castrense si Col. Assoc. Ioane Dumbrãv'a s'a tramisu la fondulu Assoc. 17 fl. v. a. tax'a de m. ord. pentru DSea si pentru doi Domni membrii ord. noi anume: Ioseph Aes. Russovatz c. r. Capitanu in Leopole si Ieromonachulu Christianft Renieri parochu in Leopole, cum si pentru 2 diplome. (vedi si publicarea Secr.)

b) D. Eliseiu Juniu Armatu proprietariu in Pitesti si a tramisu apromisulu anuale 5 # in natura.

c) prin D. Protop. si Col. Assoc. in Brãsiovu Ioãnu Petricu s'a tramesu la cass'a Assoc. 5 fl. v. a. cã taxa pentru unu D. m. ord. pre an. trecutã 1864/5 si anume, pentiu D. Ioane Frãncu negutãtoriu in Kãzdi-vãsarlely. (vedi si publicarea Secr. in nr. 94 alu „Tel. Rom.“)

d) Deadreptulu la cass'a Assoc. a incursu pretiulu aloru 2 esep. din actele ad. gen. IV. in suma 60 xr. v. a.